

Ravisteleva tietokirja romuttaa käsityksemme Raamatun muuttumattomuudesta

13.2.2023 08:00

Miten pyhinä pidettyjä tekstejä on historian saatossa muokkailtu? Miten käsitykset jumalista ja ihmisyydestä ovat ajan saatossa muuttuneet? Kuka saa päättää, mikä teksti on pyhä ja mitä siinä lukee?

Ville Mäkipelto ja Paavo Huotari: Sensuroitu – Raamatun muutosten vaiettu historia

Ilmestyy 8.3.2023

Raamattu on edelleen maailman myydyin, siteeratuin ja myös väärinkäytetyin kirja. Monille Raamattu edustaa yhtenäistä kirjaa, vaikka todellisuudessa se on historian saatossa inhimillisten valintojen, virheiden ja sattuman kautta muotoutunut tekstikokoelma.

Psykologi ja teologi Ville Mäkipellon ja väitöskirjatutkija Paavo Huotarin *Sensuroitu* johdattaa lukijan viihdyttävästi ja helposti lähestyttävällä tavalla Raamatun käsikirjoituksiin ja niiden tutkimukseen. Kirja purkaa illuusion tekstin muuttumattomuudesta ja tarjoaa tilalle tietoa käsikirjoitusten rikkaasta historiasta.

Varhaisimpina aikoina Raamatun sisältö siirtyi ja sitä levitettiin kirjurien tekeminä tekstikopioina. Inhimillisistä syistä tekstiin tuli mukaan virheitä ja väärintulkintoja. Raamattu myös muuttuu aina, kun se käännetään uudelle kielelle. Kiinnostavimpia ovat kuitenkin ne muokkaukset, joita tehtiin tekstiin harkiten joko uskonnollisten tai poliittisten tarkoituspäätösten palvelemiseksi. Esimerkiksi Raamatun teksteissä alun perin ilmennyt monijumalaisuus on sensuroitu ja naisten asemaa toimijoina on häivytetty. Sotien oikeuttaminen Jumalan tahtona on ollut politiikan ja propagandan työkalu kautta aikojen.

Joskus kirjuri on saattanut myös törmätä tekstissä vanhentuneeseen uskonnolliseen käsitykseen, jota yhteisössä ei enää allekirjoitettu tai jota on pidetty loukkaavana. Kun maailma ja uskomukset muuttuivat, myös pyhiä tekstejä muutettiin, jotta ne pysyivät ajankohtaisina.

Sensuroitu osoittaa, että Raamatun muuttumattomasta pyhästä tekstistä ei ole koskaan ollut olemassakaan. Raamattua on käytetty luomaan vastakkainasettelua ja oikeuttamaan väkivaltaa mutta toisaalta myös luomaan toivoa. Tekijät korostavat, että Raamattu on ihmisten kirjoittama ja ihmisten tulkitsema ja siten ihmisillä itsellään on vastuu sen käytöstä.

Ville Mäkipelto on psykologi, teologian tohtori, joka on tutkinut muutoksia Raamatun tekstihistoriassa. Hänen suosittua YouTube-kanavaansa historiasta, ihmismielestä ja kulttuurista seuraa 162 000 tilaajaa. **Paavo Huotari** tekee väitöskirjaa Helsingin yliopistossa varhaisimmista raamatunkäännöksistä. Evankelis-luterilaisen kirkon pappina hän haluaa haastaa uskonnollisia yhteisöjä pohtimaan pyhien tekstien moninaisuutta. Helluntaiseurakunnasta eronneiden kirjoittajien oma suhde Raamattuun on muuttunut tutkimustyön ja elämänhistorian aikana dramaattisesti useita kertoja.

Lisätietoja:

Hanna-Leena Soisalo, viestintäpäällikkö, Kustannusosakeyhtiö Otava
hanna-leena.soisalo@otava, 040-7430794